

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

URZĄD BEZPIECZEŃSTWA

MONITOR POLSKI

DIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 5 grudnia 1994 r.

Nr 62

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 16 listopada 1994 r. w sprawie zbrodniczych działań aparatu bezpieczeństwa państwowego w latach 1944-1956.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że struktury Urzędu Bezpieczeństwa, Informacji Wojskowej, prokuratury wojskowej i sądownictwa wojskowego, które w latach 1944-1956 były przeznaczone do zwalczania organizacji i osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Polski, są odpowiedzialne za cierpienia i śmierć wielu tysięcy obywateli polskich. Sejm potępia zbrodniczą działalność tych instytucji.

Policja polityczna powstała dla umożliwienia przejęcia i utrzymania władzy w Polsce przez komunistów. Organizowana od lata 1944 r. głównie siłami sowieckich organów bezpieczeństwa i około dwustu obywateli polskich przeszkolonych na specjalnych kursach NKWD w Kujbyszewie z Związku Sowieckim.

Funkcjonowała w ramach Resortu Bezpieczeństwa Publicznego (RBP), przekształconego w 1945 r. w Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP). Na początku lat pięćdziesiątych MBP podlegało szereg formacji: Urzędy Bezpieczeństwa Publicznego (UBP), Milicja Obywatelska (MO), Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW), Wojska Ochrony Pogranicza (WOP), Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej (ORMO) oraz Straż Przemysłowa i Służba Więzienna, liczących łącznie 321 tys. funkcjonariuszy i żołnierzy.

Najważniejszą część struktury MBP stanowił aparat bezpieczeństwa, zwany w skrócie UB lub „bezpieką”, zatrudniający na początku lat pięćdziesiątych ponad 33 tys. osób.

Po kilku latach kształtowania się aparatu bezpieczeństwa powstała struktura - o ściśle pionowej zależności, składająca się z: MBP (centrali), Wojewódzkich Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego (WUBP), Miejskich Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego (MUBP), Powiatowych Urzędów Bezpieczeństwa Publicznego (PUBP), Referatów Ochrony (RO), Referatów Wojskowych (RW). W 1953 r. na terenie całego kraju oprócz centrali MBP w Warszawie funkcjonowało: 17 WUBP, 2 MUBP na prawach wojewódzkich (w Warszawie i Łodzi), 14 MUBP, 10 UBP na miasto i powiat (Toruń, Będzin, Bielsko, Bytom, Częstochowa, Gliwice, Radom, Tarnów, Jelenia Góra, Wałbrzych), 265 PUBP, 1 UBP na Nową Hutę i placówki UBP na m.stoł. Warszawę; UBP w Wawrze i UBP we Włochach.

W wyniku zmian zachodzących w Związku Sowieckim oraz skutków ucieczki na zachód wysokiego funkcjonariusza „bezpieki”

płka Józefa Świątło, w 1954 r. rozwiązano MBP tworząc na jego miejsce Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Kds. BP) i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (MSW). Zasadniczy zakres obowiązków zlikwidowanego MBP przejął istniejący do końca 1956 r. Kds. BP, którego funkcjonariusze zgodnie z treścią dekretu z 20 lipca 1954 r. nadal mieli prowadzić: (...) „nieugiętą walkę z agentami imperializmu, szpiegami, dywersantami, sabotażystami i innymi elementami godzącymi w ustrój demokracji ludowej oraz z wszelką działalnością wymierzoną przeciw budownictwu socjalistycznemu w Polsce”.

W latach 1944-1956 wskutek działań UB, w tym także UB w Opolu, rozbito zbrojne i polityczne podziemie niepodległościowe, zdławiono legalną opozycję polityczną, wyniszczono elitę II RP, uderzono w Kościół katolicki i polską wieś. W oparciu o niezwykle represyjne ustawodawstwo skazano na karę śmierci i w większości stracono ponad 8 tys. osób. Na wzór sowiecki stworzono „gułag” liczący w 1954 r. 179 obiektów więziennych, w tym: 51 więzień centralnych, 85 więzień karnych i śledczych, 2 zakłady dla młodocianych, 2 kolonie rolne i 39 Ośrodków Pracy Więźniów, przez który przeszło ponad milion osób.

Rozkazem personalnym ministra Bezpieczeństwa Publicznego nr 58 z 2 kwietnia 1945 r. major Henryk Połowniak, dowódca grupy operacyjnej WUBP w Katowicach, został wyznaczony do stworzenia podstawowych struktur UB na Opolszczyźnie. Do chwili powołania województwa opolskiego w 1950 r. lokalne jednostki UB funkcjonowały w ramach WUBP w Katowicach.

Pierwszym szefem WUBP w Opolu w 1950 r. mianowano mjr. Daniela Kubajewskiego, którego w 1951 r. zastąpił oficer pochodzenia białoruskiego mjr Jan Onacik. W latach 1954-1956 działaniami wojewódzkiego UB, przekształconego w międzyczasie w Wojewódzki Urząd ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Opolu kierował mjr Stanisław Żydzik. Przez kilka końcowych miesięcy 1956 r. na czele opolskiej bezpieki stał mjr Witold Kaszukur. Ich zastępcami byli: kpt Bonifacy Jedynak (1950-1954), kpt/mjr Henryk Trzeciński (1954-1956) oraz mjr Włodzimierz Kaliszczuk (1955-1956).

UB w Opolu podlegały Powiatowe Urzędy Bezpieczeństwa Publicznego w Głubczycach, Grodkowie, Kluczborku, Koźlu, Krapkowicach, Namysłowie, Niemodlinie, Nysie, Oleśnie, Opolu, Prudniku, Raciborzu, Strzelcach Opolskich; więzienia w Brzegu, Kluczborku, Koźlu, Opolu, Prudniku, Raciborzu i Strzelcach Opolskich oraz obozy m.in. w Grodkowie, Łambinowicach, Niemodlinie, Nysie i Strzelcach Opolskich.

31 grudnia 1956 r. siły opolskiej bezpieki liczyły 407 funkcjonariuszy pracujących w piętnastu jednostkach organizacyjnych.

AKTA ŚLEDTCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA
 WARSZAWA 1944 R.

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

UB

AKTA OSOBOWE

ZARZĘDZENIE
 Nr. 2/49

osk. z art. 86 § 1, 2, art. 118 § 1, 2, 3, K.K.W.
 art. 225 § 1, art. 27 w z. art. 225 § 1, art. 118 § 1, 2, 3 d. 1b. 1945, art. 49 § 1 d.
 Zaczęto 23. III. 1949 r.
 Zakończono 20. VI. 1949 r.
 IPN W/ 038... 404.

DANIEL KUBAJEWSKI

TADEUSZ RADOSZEWSKI

Ur. 23 XII 1923 r. w Orli, pow. Bielsk Podlaski

Ur. 31 X 1905 r. w Sosnowcu

W UB w latach 1944-1956:

- 1950-1951 zastępca i p.o. Szefa WUBP w Opolu
- 1951 Szef WUBP w Białymstoku
- 1951-1954 Szef WUBP we Wrocławiu
- 1954-1955 zastępca Kierownika Inspektoratu Wiejskiego MBP
- 1955-1956 wicedyrektor Departamentu V Komitetu Wiejskiego MBP
- 1956 p.o. Dyrektora i Dyrektor Departamentu V Kds.BP

W UB/MSW w latach 1946-1955:

- 1946-1947 zastępca Szefa PUBP w Nysie
- 1947 zastępca i p.o. Szefa PUBP w Opolu
- 1947-1948 Szef PUBP w Opolu
- 1948-1952 zastępca Szefa WUBP w Gdańsku
- 1952-1954 zastępca Szefa WUBP we Wrocławiu
- 1954 wicedyrektor Biura Socjalnego MBP
- 1954-1955 wicedyrektor i p.o. Dyrektora Departamentu/Zarządu Spraw Socjalnych MSW

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
 Za wybitne osiągnięcia w pracy nad rozwojem uczelni w rocznicę 20-lecia ASG WP oraz za trzykrotne uzyskanie tytułu:
 „WZOROWY NAUCZYCIEL AKADEMICKI ASG WP”
 WYROZNIAM
 Ob. Półrocznik Biuletyn Młodzieżowy
 wpisem honorowym do akt personalnych

Biuletynowy Tytuł Honorowy ul. Łowicka 7 tel. V. 4. 34
 Tytuł Honorowy
 Dostał ten tytuł 31.12.1955 r. w Sosnowcu. W roku 1955 osiągnął on sukcesy w pracy nad rozwojem uczelni, w tym czasie pisał materiały do podręczników, w tym podręcznik matematyki dla klasy 1, 2 i 3, „Ruch” jako dziennik w laboratorium, do którego należał do redakcji, w tym czasie przeżył ciężką chorobę, którą przeżył dzięki pomocy kolegów, w tym czasie przeżył ciężką chorobę, którą przeżył dzięki pomocy kolegów, w tym czasie przeżył ciężką chorobę, którą przeżył dzięki pomocy kolegów.
 1/4 Tadeusz Radoszewski
 Sosnowiec, 6 marca 1967 r.
 Za wybitne osiągnięcia w pracy nad rozwojem uczelni w rocznicę 20-lecia ASG WP oraz za trzykrotne uzyskanie tytułu: „WZOROWY NAUCZYCIEL AKADEMICKI ASG WP”
 WYROZNIAM

AKTA ŚLEDZCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
Wydział Personalny

UB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

1. Ocena polityczna

polityczna, stosunek do demokracji ludowej i jej rządu, stosunek do

JAN ONACIK

- Ur. 2 IX 1921 r. w Sypniach, pow. Bielsk Podlaski
- W UB/SB w latach 1945-1958:
- 1947-1950 zastępca Naczelnika Wydziału I Departamentu V MBP w Warszawie
- 1950-1951 Naczelnik Wydziału III Departamentu V MBP
- 1951-1954 Szef WUBP w Opolu
- 1954-1955 Szef WUBP/WUds.BP we Wrocławiu
- 1957 Kierownik WUds.BP w Bydgoszczy
- 1957-1958 I zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Bydgoszczy

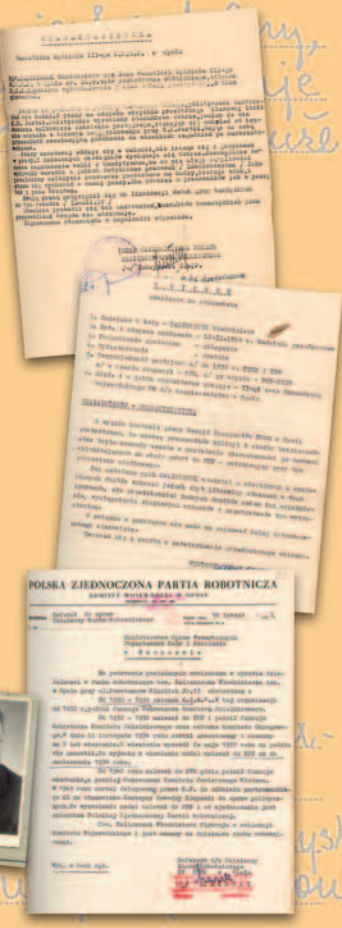
2. Ocena fachowa

tura, samodzielność i inicjatywa, szybkość orzeczeń, wanie tajemnicy służbowej);
rownicze, umiejętność poznawania i rozstawiania kadr, stosunek do podwładnych):

WŁODZIMIERZ KALISZCZUK

Ur. 9 X 1914 r. w Mościskach, pow. Parczew

- W UB/SB w latach 1944-1962:
- 1944-1947 Kierownik/Szef PUBP we Włodawie
- 1947 Szef PUBP w Puławach
- 1947-1948 Szef PUBP w Siedlcach
- 1948-1949 Szef PUBP w Kraśniku
- 1949-1950 Naczelnik Wydziału III WUBP w Lublinie
- 1950-1953 Naczelnik Wydziału III WUBP w Opolu (walka z podziemiem)
- 1953-1955 Inspektor i starszy Inspektor w kierownictwie WUBP/WUds.BP w Opolu
- 1955-1956 zastępca Kierownika WUds.BP w Opolu
- 1957-1962 II zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Opolu

*Prace...
nie ocenia ludzi, dość samodzielnie
się szybko i pobiera słuszne decyzje,*

*...
nych nie posiada
życiu prywatnym
ukazuje z do
ników MBP.*

AKTA ŚLEDTCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA

WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOŚCI NARODOWEJ

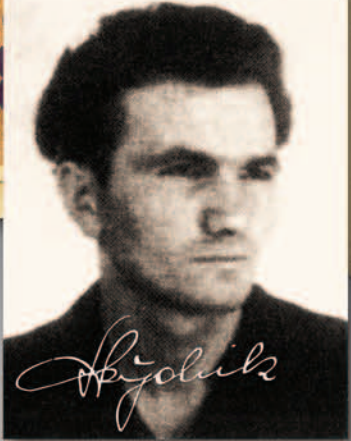
TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
Wydział Personalny

AKTA OSOBOWE

Nr. 2/49

osk. z art. 86 e 1, 2, art. 118 § 1, 2, 3, k. k. W.
art. 225 § 1, art. 27 w z art. 225 § 1, art.
k. k. art. 3 zd. 1, 2 d. 16.3.1945, art. 49 § 1 d.
Zaczęto 23. III. 1949. IPN W/ 038... 1404.
Zakończono 20. VI. 1949

STANISŁAW ŻYDZIK

Ur. 8 V 1921 r. w Chełmku, pow. Chrzanów

BONIFACY JEDYNAK

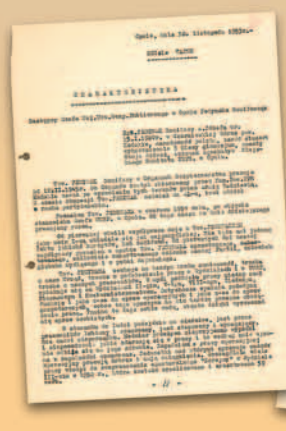
Ur. 15 I 1920 r. w Czarnieckiej Górze, pow. Końskie

W UB w latach 1945-1956:

- 1945 zastępca Kierownika Sekcji ds. Funkcjonariuszy WUBP w Krakowie
- 1946-1947 zastępca Naczelnika Wydziału ds. Funkcjonariuszy WUBP w Krakowie
- 1947-1951 Naczelnik Wydziału ds. Funkcjonariuszy WUBP we Wrocławiu
- 1951-1952 Inspektor Inspektoratu Ministra BP
- 1952-1954 zastępca Szefa UB w Łodzi
- 1954-1956** Szef WUBP w Opolu/kierownik WUds.BP w Opolu
- 1956 zastępca Kierownika WUds.BP w Białymstoku

W UB/SB w latach 1945-1984:

- 1945-1954** zastępca Szefa WUBP w Opolu
- 1955 zastępca Kierownika WUds.BP we Wrocławiu
- 1955-1956 p.o. Kierownika i Kierownik WUds.BP we Wrocławiu
- 1957-1964 zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB we Wrocławiu
- 1964-1971 Dyrektor Biura „B” MSW
- 1973-1981 Dyrektor Departamentu Kadr MSW
- 1981-1984 Dyrektor generalny w MSW, Szef Służby Kadr i Doskonalenia Zawodowego

Stosunek jego do Z.S.S.R jest przyjazny, stosunek do demokracji ludowej i jej rządu jest dobry. Z ludźmi wrogo ustosunkowaniem do obecnego ustroju kontaktu niema. Ideje antydemokratyczne zwalca. Poziom intelektualny jest średni jednakowoż stara się wyróżnić przez czytanie gazet i innych pism.

AKTA ŚLEDZCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
Wydział Personalny

UB

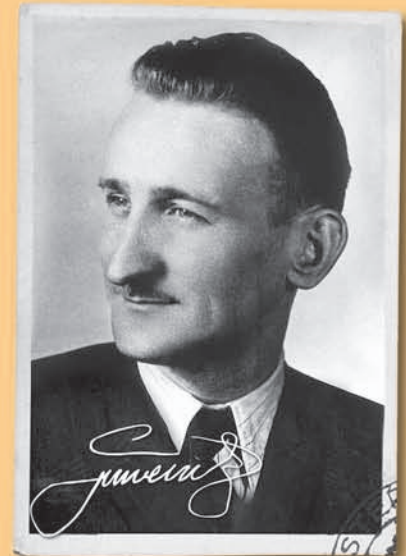
TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

1. Ocena polityczna

polityczna, stosunek do demokracji ludowej i jej rządu, stosunek do nacjonalizmu, aktywność w życiu poli-

HENRYK TRZCIŃSKI

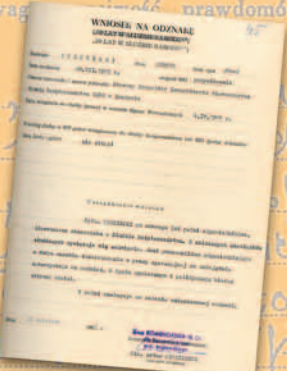
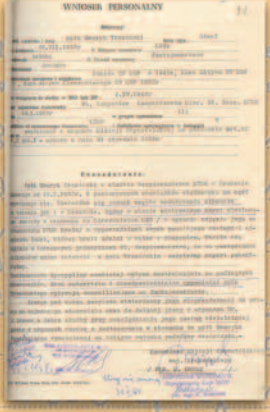
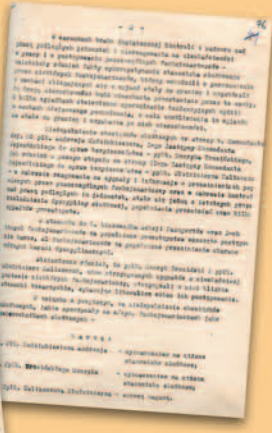
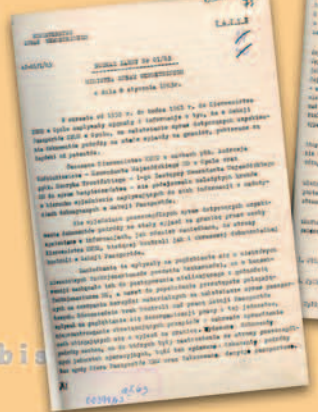
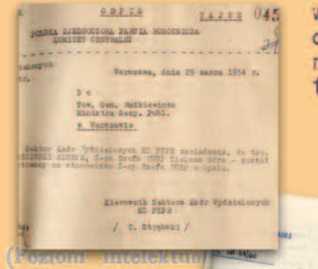
Ur. 20 VII 1925 r. w Łodzi

- W UB/SB w latach 1945-1968:
- 1945 cenzor Wojewódzkiego Oddziału CW w Łodzi
- 1945 do dyspozycji WUBP Olsztyn
- 1946 st. Referent, p.o. Kierownika Sekcji 2 Wydziału V
- 1946 p.o. Naczelnika Wydziału V w Olsztynie
- 1947 zastępca, p.o. Naczelnika Wydziału V w Olsztynie
- 1951 Naczelnik Wydziału V WUBP w Zielonej Górze
- 1953 do dyspozycji Dyrektora Departamentu Kadry MBP
- 1953 zastępca Szefa WUBP w Zielonej Górze
- 1954 zastępca Szefa WUBP w Opolu
- 1955 zastępca Kierownika WUds.BP w Opolu
- 1956 zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. BP w Opolu
- 1960 zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. BP w Opolu
- 1962 odwołany z zajmowanego stanowiska i przekazany do dyspozycji Departamentu Kadry
- 1963 przeniesiony do KW MO Kraków na stanowisko st. inspektora Inspektoratu Kierownictwa Służby Bezpieczeństwa KW MO w Krakowie

Będąc w stanie nietrzeźwym czyni niesłuszne zarzuty w stosunku do kierownictwa MSW / / w wypowiedziach swych poniekąd zasługi i osmieśla ludzi, którzy brali udział w walce z okupantem. / / Utrąca się opinia w terenowych jednostkach Śl. Bezpieczeństwa, że za poczyniek alkoholem można zakatwić z ppik Trzciniem pozytywny raport pokontrolny.

3. Zalety i wady osobiste

(Pozost mitektem i wady (pijanstwo) Posiada soba, c uocciu nych ych zyciu uszy nikow MBP.

sta, idcowość, odwa (skie): igencji, rbicja, iowiny lubi i arysta, n grove

prawdomówność, nstogi nie nad dważny, opozjal- t), w owarsyski pracow-

AKTA ŚLEDTCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA

WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOSTKI NARODOWEJ
GŁOŚNIŁY WYDAJENIE
1944 R.

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego Wydział Personalny

AKTA OSOBOWE

Handwritten notes:
Zaświadczenie
22.11.44
Pozostałe
dokumenty
z archiwum

Nr. 2/49

osk. z art. 86 § 1, 2, art. 118 § 1, 2, 3, K.K.W.
art. 225 § 1, art. 27 § 1, 2, art. 225 § 1, 2, 3, K.K.
art. 3 § 1, 2, 3, d. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

Zaczęto 2
Zakończono

FELIKS ROGALA

Ur. 2 VIII 1929 r. w Urzyczach, pow. Opatów

- W UB/SB w latach 1945-1985:
- 1953-1954 zastępca Szefa PUBP w Brzegu
- 1954-1956 Szef PUBP/Delegatury PUds.BP w Niemodlinie
- 1959-1975 Kierownik grupy Wydziału III SB w Opolu (walka z opozycją polityczną)
- 1975-1979 Kierownik sekcji Wydziału III SB w Opolu
- 1979-1985 Kierownik sekcji Wydziału IIIA SB w Opolu („zabezpieczenie” gospodarki)
- 1985-1988 zastępca Naczelnika Wydziału VI SB w Opolu („zabezpieczenie” rolnictwa przed wrogią działalnością)

WITOLD KASZKUR

Ur. 20 IX 1920 r. w Miłoszach koło Wilna

- W UB/SB 1946-1977:
- 1950-1955 zastępca Szefa WUBP/Kierownika WUds.BP w Krakowie
- 1956 Kierownik WUds.BP w Opolu
- 1957-1963 I zastępca Komendanta Stołecznego ds. Bezpieczeństwa MO w Warszawie
- 1964-1970 zastępca Dyrektora Biura „W” MSW (perlustracja korespondencji)
- 1970-1974 starszy Inspektor Grupy nr 2 (grupa operacyjna w Moskwie)
- 1974-1977 starszy Inspektor Grupy Rezerwowej przy Departamencie Kadr MSW

Handwritten notes:
Wojciech
1953-1954
1954-1956
1959-1975
1975-1979
1979-1985
1985-1988

Handwritten notes:
Wojciech
1953-1954
1954-1956
1959-1975
1975-1979
1979-1985
1985-1988

Handwritten notes:
Wojciech
1953-1954
1954-1956
1959-1975
1975-1979
1979-1985
1985-1988

Nadzorowane przez niego ogniwa osiągały dobre wyniki na odcinku pozyskiwania źródeł informacji oraz rozpracowania nielegalnych struktur „Solidarności”.

*Przebieg służby
w UB*

AKTA ŚLEDZCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOŚCI NARODOWEJ
Rady Jedności Narodowej na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliła poniższą deklarację:
O CO WALCZY NARÓD POLSKI

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
Wydział Personalny

ZABRANIA SIĘ
opisywania z dokumentów
wzrostu i stopnia odpo-
bez zgody Archiwum.

UB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

1. Ocena polityczna

(Wyrobienie i orientacja polityczna, stosunek do demokracji ludowej i jej rządu, stosunek do nacjonalizmu, aktywność w życiu politycznym, pewność polityczna):

SALOMON MOREL

Ur. 15 XI 1919 r. w Garbowie, pow. Puławy

- W UB/MSW w latach 1944-1954:
- 1945 Naczelnik Obozu Pracy w Świętochłowicach
- 1945-1946 Naczelnik więzienia w Opolu
- 1946-1948 Naczelnik więzienia w Katowicach
- 1948 Naczelnik więzienia w Raciborzu
- 1949-1951 Komendant Obozu Pracy w Jaworznie
- 1951-1953 Naczelnik więzienia w Łławie
- 1953-1955 zastępca Naczelnika Wydziału Więziennictwa WUBP/WUDs.BP w Stalinogrodzie
- 1955 Naczelnik Wydziału Polityczno-Wychowawczego Delegatury Centralnego Zarządu Więziennictwa w Chorzowie
- 1956-1957 zastępca i p.o. Kierownika Delegatury Centralnego Zarządu Więziennictwa w Chorzowie
- 1958-1968 Naczelnik więzienia w Katowicach
- W 1993 r. wyjechał do Izraela

Morel Salomon

Wniosek
Przebieg służby w UB

Charakterystyka

Wniosek

AKTA OSOBOWE

PRZEBIEG SŁUŻBY

Morel Salomon

DATA	STANOWISKO	WYKONANIE	OCENA
1945-1946	Naczelnik Obozu Pracy w Świętochłowicach		
1945-1946	Naczelnik więzienia w Opolu		
1946-1948	Naczelnik więzienia w Katowicach		
1948	Naczelnik więzienia w Raciborzu		
1949-1951	Komendant Obozu Pracy w Jaworznie		
1951-1953	Naczelnik więzienia w Łławie		
1953-1955	zastępca Naczelnika Wydziału Więziennictwa WUBP/WUDs.BP w Stalinogrodzie		
1955	Naczelnik Wydziału Polityczno-Wychowawczego Delegatury Centralnego Zarządu Więziennictwa w Chorzowie		
1956-1957	zastępca i p.o. Kierownika Delegatury Centralnego Zarządu Więziennictwa w Chorzowie		
1958-1968	Naczelnik więzienia w Katowicach		

Komendant Morel wyróżniał się w szczególności w ten sposób, że rozbił na współwięźniach obozu bakulowe taborety (stółki). W tym celu chwycił nogę od krzesła, podnosił je w górę, a następnie spuszczał na głowę, plecy, albo spuszczał na więźnia, gdzie popadło.

(Poziom i wady (pija...
Posiad...
soba...
ucieczki, naogół...
nych nie posiada...
życiu prywatnym trochę sybaryta, stosunki towarzyskie...
ukazywać z dość skrupułym gronem współpracowników UB.

AKTA ŚLEDZCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA

WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOŚCI NARODOWEJ
Rada Jedności Narodowej na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliła poniższą deklarację:
GŁOŚNIĆ
CO WĄLCZY NAROD POLSKI

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
Wydział Personalny

ZABRANIA SIĘ
uplywania z u dokumentami
u. kongu. + 3; i tokiup; odp.
bez zgody Archiwum.

UB

AKTA OSOBOWE

Nr. 2/49

Nr. 2/49

ANTONI BENDEK

Ur. 27 I 1917 r. w Grodźcu, pow. Będzin

W UB/SB w latach 1945-1969:

- 1946-1947 p.o. Naczelnika Wydziału II WUBP w Katowicach (technika operacyjna i archiwum)
- 1947-1951 Naczelnik Wydziału II WUBP w Katowicach (technika operacyjna i archiwum)
- 1952 zastępca Naczelnika Wydziału III Departamentu II MBP (technika operacyjna)
- 1953 Naczelnik Wydziału II WUBP w Katowicach (technika operacyjna)
- 1953-1955 Naczelnik Wydziału II WUBP w Opolu
- 1955-1956 Wydziału IX WUds.BP w Opolu (technika operacyjna)
- 1956-1969 Naczelnik Wydziału „W” KW MO w Katowicach (perlustracja korespondencji)

LEON BRANDEL

Ur. 21 VII 1906 r. w Podwołoczyskach, woj. tarnopolskie

W UB w latach 1946-1955:

- 1950-1952 Szef PUBP w Namysłowie
- 1952-1953 Szef PUBP w Kłodzku
- 1953-1955 Szef PUBP/PUds.BP we Wrocławiu

Charakterystyka

1. Dane osobowe
2. Dane rodzinne
3. Wykształcenie
4. Praca i służba wojskowa
5. Życie polityczne
6. Życie społeczne
7. Życie zawodowe
8. Życie kulturalne i sportowe
9. Życie religijne
10. Życie rodzinne
11. Życie społeczne
12. Życie zawodowe
13. Życie kulturalne i sportowe
14. Życie religijne
15. Życie rodzinne

Zahartowany w walkach z ustrojem kapitalistycznym. Brak czynny udział w rewolucyjnym ruchu robotniczym w szeregach KPP. Za swe przekonania polityczne przesładowany był przez władze sanacyjne więzieniem, Berezą Kartuzką.

ANKIETA SPECJALNA

Imię i nazwisko: Brandel Leon
Data urodzenia: 21 VII 1906
Miejsce urodzenia: Podwołoczyska
Wzrost: 175 cm
Ciężar ciała: 70 kg
Kolor włosów: ciemne
Kolor oczu: ciemne
Ciepota krwi: normalna
Ciężar serca: normalny
Ciężar płuc: normalny
Ciężar wątroby: normalny
Ciężar nerek: normalny
Ciężar pęcherzyka żółciowego: normalny
Ciężar trzustki: normalny
Ciężar śledziony: normalny
Ciężar wątroby: normalny
Ciężar nerek: normalny
Ciężar pęcherzyka żółciowego: normalny
Ciężar trzustki: normalny
Ciężar śledziony: normalny

POLSKA ZJEDNOCZONA PARTIA ROBOTNICZA
KOMITET WYKONAWCZY WE WROCŁAWIU

3875/1945/1946
WROCŁAW, dnia 28 września 1946 r.

AKTA ŚLEDCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
Wydział Personalny

UB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

1. Ocena polityczna

(Wyrobienie tycnym,

stosunek do demokracji ludowej i jej rządu, stosunek do nacjonalizmu, aktywność w życiu politycznym,

JAN ORZESZYNA

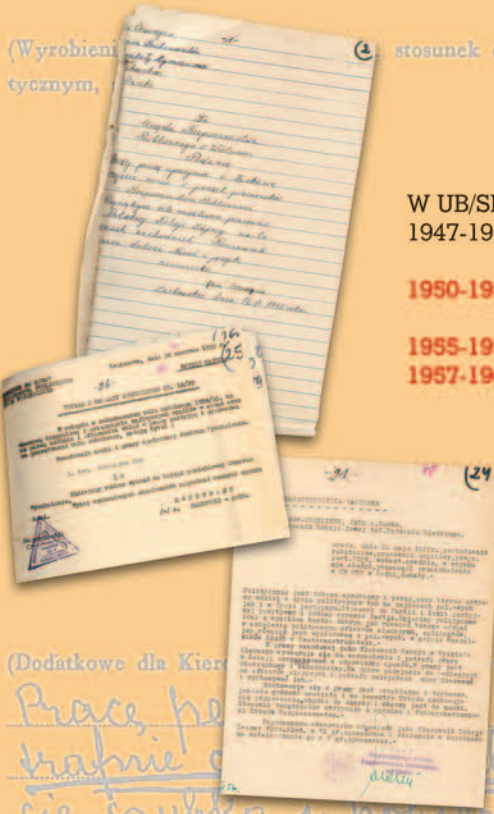
Ur. 22 V 1922 r. w Ganie, pow. Wieluń

- W UB/SB w latach 1945-1962:
- 1947-1950 Oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP we Wrocławiu
- 1950-1954 Kierownik Sekcji I Wydziału Śledczego WUBP w Opolu
- 1955-1956 Kierownik PUds.BP w Opolu
- 1957-1962 zastępca Komendanta Powiatowego MO ds. SB w Opolu

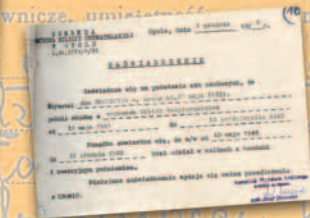
Orzeszyzna Jan

Zachowanie się w pracy jest przykładowe i taktowane, posiada godność osobistą i na zewnątrz Urzędu zachowuje się przyzwoicie, chodzi do szkoły i chętny jest do nauki. Stosunki towarzyskie utrzymuje z rodziną i funkcjonariuszami Urzędu Bezpieczeństwa.

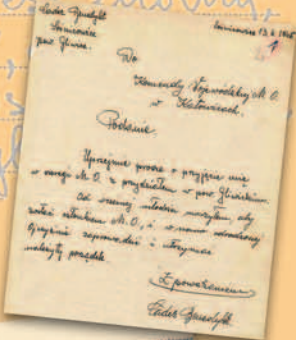
(Dodatkowe dla Kier

Prace po
krajnie
się szybko i powier
pozwicie odpowiedzialności, pracuje szyl

nia i rozstawiania kadr, stosunek do podwładnych):

dość dobre, jest zdolny, miodzielnij, decyzje, pos

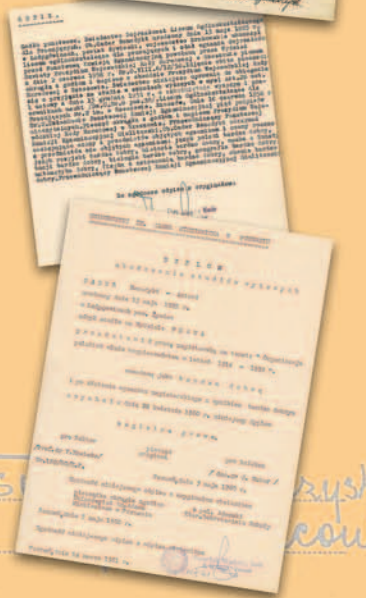
BENEDYKT GADER

Ur. 13 V 1925 r w Łodygowicach, pow. Żywiec

- W MBP/MSW w latach 1945-1980:
- 1948 p.o. Kierownika komisariatu MO w Sopocie
- 1948-1950 zastępca Komendanta Miejskiego MO ds. operacyjnych w Gdańsku
- 1950 Komendant Miejski MO w Gdańsku
- 1950-1952 naczelnik Wydziału Szkolenia Zawodowego Oddziału IV KG MO
- 1952-1953 zastępca Szefa Oddziału Szkolenia Politycznego KG MO
- 1953-1956 Komendant Wojewódzki MO w Rzeszowie
- 1957-1965 Komendant Wojewódzki MO w Poznaniu
- 1965-1971 Komendant Wojewódzki MO w Opolu
- 1971-1973 Dyrektor Departamentu Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego MSW
- 1973-1980 Komendant Wojewódzki MO w Katowicach

Gader

aktywnym trochę sybaryta, stos z dość szacupłym grovem systemu row-

AKTA ŚLEDTCZE

RZECZPOSPOLITA POLSKA

WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOSTKI NARODOWEJ
O CO WALCZY NAROD POLSKI

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego

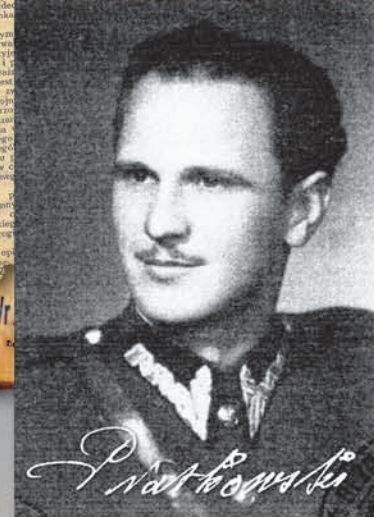
AKTA OSOBOWE

Nr. 2/49

Nr. 222

Stanisław Olejnik

Franciszek Piątkowski

STANISŁAW OLEJNIK

FRANCISZEK PIĄTKOWSKI

Ur. 7 II 1920 r. w Sędzinie, pow. Nieszawa

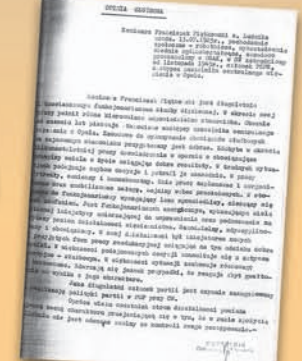
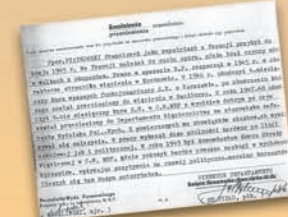
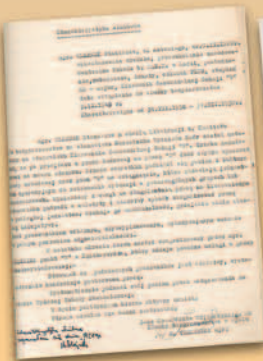
Ur. 13 VII 1923 r. w Altenbochum /Westfalia/

W UB/SB w latach 1945-1990:

- 1946 młodszy Oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP w Bydgoszczy
- 1947-1951 Referent personalny ds. Więziennictwa, Referent Sekcji I, kierownik Sekcji II, zastępca Naczelnika Wydziału Kadry WUBP w Bydgoszczy
- 1951-1955 Naczelnik Wydziału Personalnego (Kadr) WUBP we Wrocławiu
- 1955-1956 Naczelnik Wydziału Kadry i Szkolenia w WUds.BP w Opolu
- 1956-1961 Kierownik Samodzielnej Sekcji „W” KW MO w Opolu (perlustracja korespondencji)
- 1961-1983 Naczelnik Wydziału „W” KW MO w Opolu
- 1983-1990 Naczelnik Wydziału „W” SB WUSW w Opolu

W UB/MSW w latach 1944-1970:

- 1946 zastępca Naczelnika ds. polityczno - wychowawczych w więzieniu w Raciborzu
  - 1946-1947 zastępca Naczelnika ds. polityczno - wychowawczych w więzieniu w Mysłowicach
  - 1950-1954 zastępca Naczelnika więzienia w Jaworznie ds. polityczno - wychowawczych
  - 1954-1957 zastępca Naczelnika ds. produkcji więzienia w Mysłowicach
  - 1957-1963 zastępca Naczelnika Centralnego Więzienia w Strzelcach Opolskich
  - 1963-1970 zastępca Naczelnika Centralnego Więzienia w Opolu
- Zmarł 17 X 1992 r. w Opolu.

W większości sytuacji zachowuje równowagę i taktowność. Zdarzają się jednak przypadki, że reaguje zbyt gwałtownie co wynika z jego charakteru.

MINISTERSTWO BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO
AKTA ŚLEDCZE

SCISLE TAJNE!
 RZECZPOSPOLITA POLSKA
 WARSZAWA 1944 R.
 DEKLARACJA RADY JEDNOCI NARODOWEJ
 Rady Jedności Narodowej na ostatnim sesyjnym posiedzeniu uchwaliła poniższą deklarację:
 O CO WALCZY NAROD POLSKI

Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego
 Wydział Personalny
ZABRANIA SIĘ
 wglądania w dokumenty
 ukończonych i dokonywania
 bez zgody Archiwum.

UB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

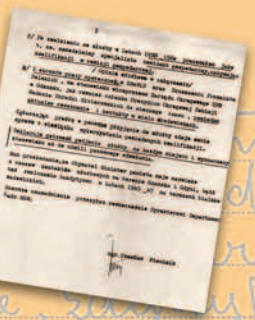
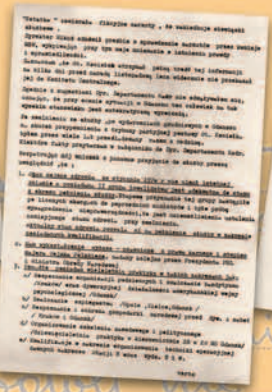
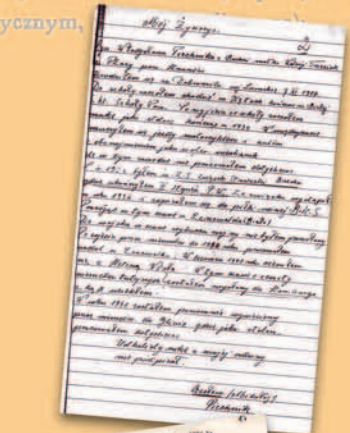
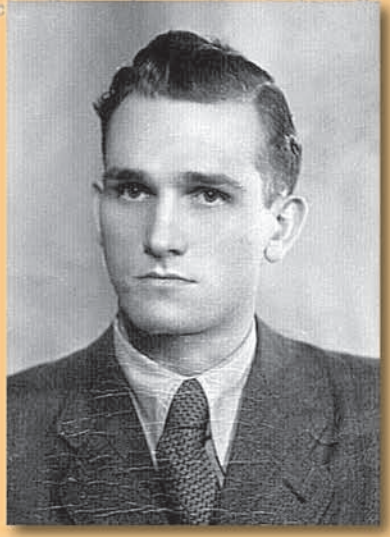
1. Ocena polityczna

(Wyrobienie i orientacja polityczna, stosunek do demokracji ludowej i jej rządu, stosunek do nacjonalizmu)

CZESŁAW PIECHNIK

Ur. 7 XI 1917 r. w Dobromilu, woj. lwowskim

- W UB/SB w latach 1945-1970:
- 1948-1951 Naczelnik Wydziału Miejskiego WUBP w Krakowie
- 1952-1955 Naczelnik Wydziału II WUBP/WUds.BP w Opolu (ewidencja, kartoteka)
- 1955-1956 Naczelnik Wydziału II WUds.BP w Kielcach (kontrwywiad)
- 1957-1961 Naczelnik Wydziału II SB w Kielcach (kontrwywiad)
- 1961-1967 II zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Gdańsku
- 1967-1970 zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Gdańsku

Wobec zagrożenia kontrrewolucyjnego i istniejącego stanu wojny zgłaszam się z prośbą o ponowne przyjęcie do służby.
 13 stycznia 1982 r.

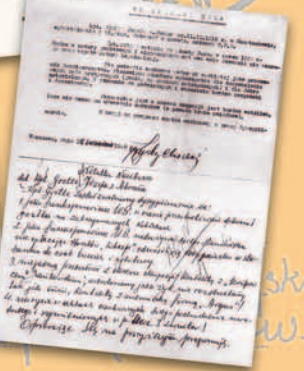
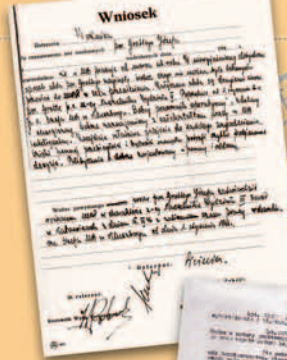
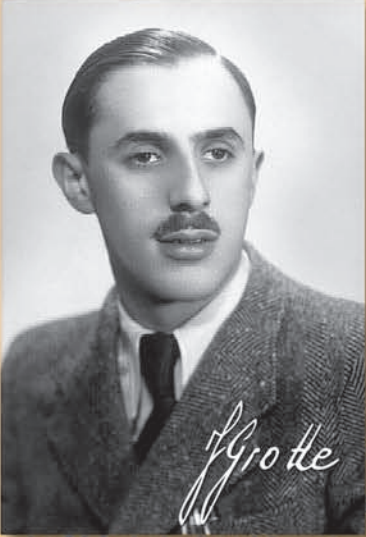
Wielki, niebezpieczny, orientacyjny, decyzyjny, posiada duży racjonalizm, szybko, lecz nie zawsze, nie wypliniowany, tajemniczy, służbowy, narusza.

JÓZEF GROTTÉ

(Roman Feliks)

Ur. 11 IX 1918 r. w Częstochowie

- W UB w latach 1945-1948:
- 1946 p.o. Szefa PUBP w Kluczborku
- 1946 p.o. Naczelnika Wydziału III WUBP w Katowicach (podziemie polityczne)
- 1946-1948 zastępca Naczelnika i p.o. Naczelnika Wydziału I WUBP w Krakowie (kontrwywiad)
- W 1969 r. wyemigrował do Izraela.

**TECZKA PRAC
TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK**

RZECZPOSPOLITA POLSKA

WARSZAWA

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Departament

SB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

SŁUŻBA BEZPIECZEŃSTWA

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

SŁUBUJĘ UROCZYŚCIE STAĆ NA STRAŻY WOLNOŚCI, NIEPODLEGŁOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA POLSKIEGO, DAŻYĆ ZE WSZYSTKICH SIŁ DO UGRUNTOWANIA ŁADU WEWNĘTRZNEGO, OPARTEGO NA SPOŁECZNYCH, GOSPODARCZYCH I POLITYCZNYCH ZASADACH USTROJOWYCH POLSKI LUDOWEJ I Z CAŁĄ STANOWCZOŚCIĄ, NIE SZCZĘDZĄC SWYCH SIŁ, ZWALCZĄC JEGO WROGÓW.

Komitet do spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Kds.BP) rozwiązano w listopadzie 1956 r. Jego kompetencje przejęły odpowiednie jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MSW). W krótkim czasie na bazie kadr i struktur Urzędu Bezpieczeństwa (UB) powstała zamaskowana przed społeczeństwem, a funkcjonująca w Komendach Wojewódzkich Milicji Obywatelskiej (KW MO), Służba Bezpieczeństwa (SB) - w powiatach Referaty SB, spełniająca przez następne ponad trzydzieści lat rolę tajnej policji politycznej w Polsce.

Przeprowadzona reorganizacja organów bezpieczeństwa zakładała przejście przez MSW całego majątku byłego Kds.BP, zarówno na szczeblu centralnym, jak i w terenie. W trakcie dokonywanych zmian, likwidacji uległy również wszystkie pomocnicze wydziały byłego Wojewódzkiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego (WUds. BP) w Opolu, a ich majątek przejęły odpowiednie wydziały KW MO. W składzie kierownictwa KW MO znaleźli się komendant wojewódzki MO, zastępcy do spraw MO, do spraw SB oraz do spraw Administracyjno-Gospodarczych.

W ramach zmieniających się struktur SB w Opolu istniały m.in.: Samodzielna Grupa Specjalna KW MO (wywiad), Inspektorat Kierownictwa Jednostek Bezpieczeństwa KW MO, Wydział II (kontrwywiad), Wydział III (zwalczanie opozycji, działalnośći nacjonalistycznej, walka z Kościołem, „ochrona” gospodarki, środowiska naukowe, szkolnictwo, kultura, służba zdrowia), Samodzielna Sekcja Śledcza, wydziały „B” (obserwacja zewnętrzna), „W” (perlustracja korespondencji), „T” (technika operacyjna), Wydział Ewidencji Operacyjnej (w 1960 r. przemianowany na Wydział „C”) i Samodzielna Sekcja „A” KW MO (łączność szyfrowa).

Na początku lat sześćdziesiątych w SB powstały ponadto: Sekcja Rejestracji Cudzoziemców, Samodzielna Sekcja Kadr i Szkolenia SB, Samodzielna Sekcja Ogólno-Organizacyjna SB (przekształcona w 1967 r. w Samodzielną Sekcję Informacji i Sprawozdawczości), Wydział IV SB (zwalczanie Kościoła i związków wyznaniowych), Wydział Paszportów (od 1967 r. jako Wydział Paszportów i Dowodów Osobistych), Wydział Kontroli Ruchu Granicznego.

KW MO podlegały również Referaty ds. Bezpieczeństwa Komend Powiatowych MO (KP MO). Referatami kierowali za-

stępcy komendantów powiatowych MO ds. bezpieczeństwa. 1 IV 1957 r. SB w woj. opolskim liczyła 238 osób, w tym jednostki SB KW MO w Opolu 139 etatów i Referaty ds. Bezpieczeństwa 99 etatów. W wyniku stałego rozwoju i zwiększania stanu osobowego w 1966 r. opolska SB zatrudniała już 365 funkcjonariuszy.

Wskutek dokonanego na mocy ustawy sejmowej z 28 maja 1975 r. nowego podziału administracyjnego kraju, utworzono 32 nowe Komendy Wojewódzkie MO, likwidując dotychczasowe komendy powiatowe wraz z funkcjonującymi przy nich Referatami ds. SB. Całość spraw związanych z zadaniami SB skoncentrowano oddział na szczeblu województw i ministerstwa. 31 grudnia 1975 r. w składzie KW MO w Opolu znajdowało się 314 etatów SB. W 1979 r. utworzono Wydział III „A” (gospodarka). W tym samym czasie zlikwidowano Inspektorat Kierownictwa SB, w którego miejsce utworzono Zespół ds. SB przy Wydziale Inspekcji KW MO.

Dynamiczny rozwój SB rozpoczął się po powstaniu „Solidarności”. W sierpniu 1980 r. „operacyjna kontrola” powstających struktur związkowych stała się głównym zadaniem Wydziału III „A”, natomiast od 1 maja 1981 r. do zainteresowań wydziału IV zwalczającego Kościół włączono sprawy gospodarki rolnej).

Od 1 sierpnia 1983 r. w związku z wejściem w życie ustawy „O urzędzie ministra spraw wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów”, zmieniono nazewnictwo jednostek MSW i nazwę - Komenda Wojewódzka MO przemianowano na Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych.

W 1985 r. powstał Wydział VI, wydzielony z tej części dotychczasowego Wydziału IV, który zajmował się sektorem rolnospożywczym oraz Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy mający wykrywać niepożądane zjawiska wśród kadry resortu, m.in. uczestniczenie funkcjonariuszy i ich rodzin w obrzędach religijnych, ale także przestępstwa kryminalne i korupcyjne. W szczytowym okresie swojego rozwoju w 1985 r. SB w Opolu liczyła 506 funkcjonariuszy, z czego 134 przypadało na utworzone w 1983 r. Rejonowe Urzędy Spraw Wewnętrznych (RUSW), w których powstały także komórki SB.

SB rozwiązano na mocy ustawy z 6 kwietnia 1990 r.

ZABRANIA SIĘ kopiować, wyciągać i rozpisywać bez zgody Archiwum.

TECZKA PRAC
TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOSTKI NARODOWEJ
Rada Jedności Narodowej na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliła poniższą deklarację:
GŁOŚNIĆ WOLĘ POLSKIEGO NARODU
W imieniu polskiego narodu. Trzeba zachować ducha

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Departament V
JANUŚ
SB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

AKTA OSOBOWE

Do wybrakowania
11/39
288
Pc "PIOTR"

ARCHIWUM
NR T-36440

Nowosielski Tadeusz

TADEUSZ NOWOSIELSKI

Ur. 28 X 1931 r. w Równem

- W UB/SB w latach 1949-1990:
- 1971-1973 zastępca Naczelnika Wydziału IV KW MO w Opolu
- 1973-1974 zastępca Naczelnika Wydziału III KW MO w Opolu
- 1974-1978 Naczelnik Wydziału III KW MO w Opolu
- 1978-1987 zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Opolu
- 1987-1990 zastępca dyrektora na etacie niejawnym w Departamencie V MSW

Od 1987 do 1990
przedstawiciel MSW
przy czeskosłowackiej
SB w Hradec Kralove.

Przebieg choroby...
Wzrost 175 cm, waga 75 kg, cięciwo 110 cm, cięciwo 110 cm, cięciwo 110 cm.

Przebieg choroby...
Wzrost 175 cm, waga 75 kg, cięciwo 110 cm, cięciwo 110 cm, cięciwo 110 cm.

Przebieg choroby...
Wzrost 175 cm, waga 75 kg, cięciwo 110 cm, cięciwo 110 cm, cięciwo 110 cm.

Przebieg choroby...
Wzrost 175 cm, waga 75 kg, cięciwo 110 cm, cięciwo 110 cm, cięciwo 110 cm.

TECZKA PRAC TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOŚCI NARODOWEJ
Kada Jedności Narodowej na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliła poniższą deklarację:
O CO WALCZY NARÓD POLSKI

Departament
SB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

1. Ocena polityczna

HENRYK ZASZKIEWICZ

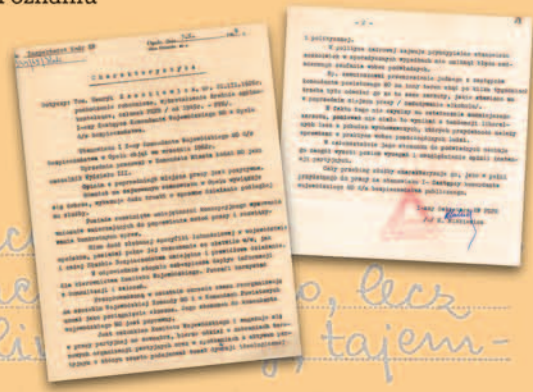
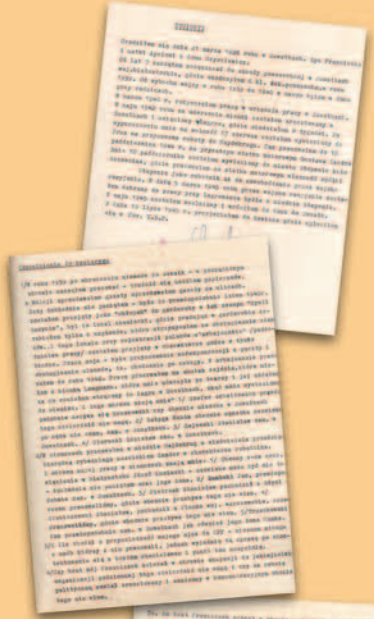
Ur. 21 III 1926 r. w Suwałkach

Od 1983 do 1987 r. w Departamencie II MSW (Grupa Operacyjna „Wisła” w Moskwie), „pod przykryciem” pracownik w Wydziale Współpracy Gospodarczej i Naukowo-Technicznej Ambasady PRL w Moskwie.

- W UB/SB w latach 1945-1987:
- 1955-1956 Inspektor Kierownictwa WUds.BP w Łodzi
- 1956-1962 Naczelnik Wydziału III Komendy Miejskiej MO w Łodzi
- 1962-1969 I zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Opolu
- 1969-1971 I zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Bydgoszczy
- 1971-1983 Komendant Wojewódzki MO w Poznaniu

„Mój brat Czesław w czasie kiedy był oficerem informacji został aresztowany i skazany na rok więzienia. / / kiedy był aresztowany - to zupełnie nie starałem się dowiedzieć za co...”

...obiera sturane dec...
wiedzialowci, prac...
dokładnie, z dyscypli...
nien sturabowej nie narusza.

ŁUDWIK STRUS

Ur. 13 VIII 1924 r. w Chmielku, pow. Biłgoraj

- W UB/SB w latach 1945-1980
- 1953-1956 Szef PUBP w Krasnymstawie
- 1957-1959 zastępca Komendanta Powiatowego MO ds. SB w Krasnymstawie
- 1962-1970 zastępca Naczelnika Wydziału IV KW MO we Wrocławiu
- 1970-1975 Naczelnik Wydziału IV KW MO we Wrocławiu
- 1975-1980 zastępca Komendanta Wojewódzkiego MO ds. SB w Opolu

Strus Ludwik

TECZKA PRAC
TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.

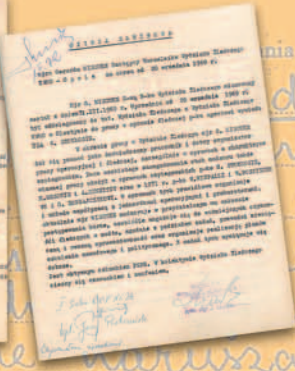
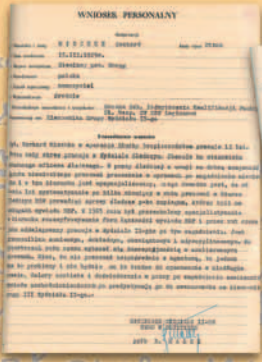
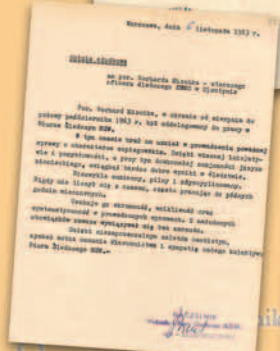
Departament
SB

1. Ocena polityczna
GERARD MISCHKE

Ur. 15 III 1929 r. w Siemianach, pow. Morąg

W latach sześćdziesiątych jako funkcjonariusz Wydziału Śledczego KW MO w Olsztynie, systematycznie oddelegowywany na kilka miesięcy w roku do Biura Śledczego MSW gdzie prowadził sprawy śledcze przeciwko agentom wywiadu RFN.

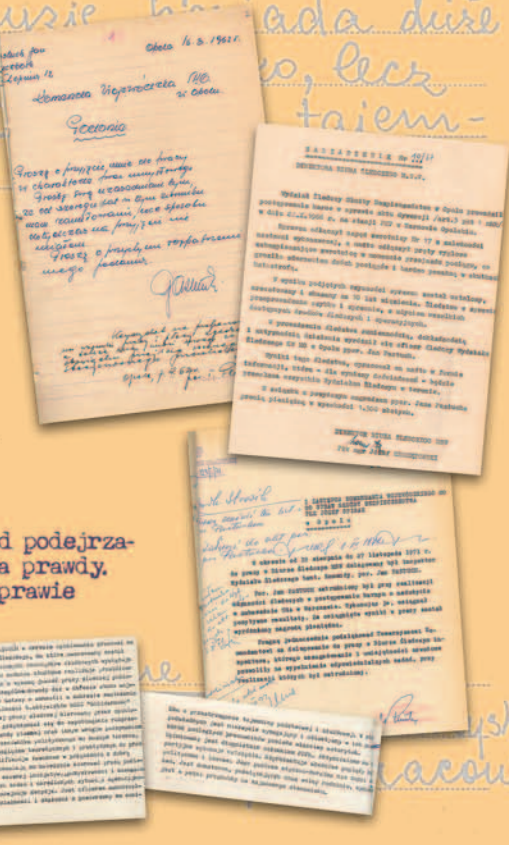
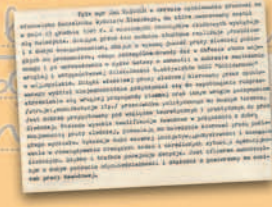
- W UB/SB w latach 1954-1981:
- 1970-1975 zastępca Naczelnika Wydziału Śledczego SB KW MO w Opolu
- 1975-1977 Naczelnik Wydziału Śledczego SB KW MO w Jeleniej Górze
- 1977-1981 I Sekretarz Komitetu Zakładowego PZPR przy KW MO w Jeleniej Górze

Ur. 12 VII 1932 r. w Leszczawie Dolnej, pow. Drohobycz

- W SB w latach 1962-1990:
- 1980-1983 zastępca Naczelnika Wydziału Śledczego SB KW MO w Opolu
- 1983-1990 Naczelnik Wydziału Śledczego SB KW MO w Opolu

Posiada umiejętności właściwej pracy nad podejrzanymi i doprowadzania ich do ujawnienia prawdy. Wykazał to w pełni w toku śledztwa w sprawie zbrodniczego wysadzenia auli WSP.

ZABRANIA SIĘ... Tajne spec. zn. RZECZPOSPOLITA POLSKA WARSZAWA 1944 R.

TECZKA PRAC TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

Do wybrakowania 11/39 288 P. PIOTR ARCHIWUM Nr T-36470 IPN W: 038

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH Department 5 RZECZPOSPOLITA POLSKA WARSZAWA 1944 R.

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

W tym celu... Rada Jedności Narodowej na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliła porządek deklaracji: GŁOŚ WOLNOŚCI I SAMOSTANOWIENIA POLSKI

SB AKTA OSOBOWE Nr: ...

AKTA OSOBOWE Nr: ...

JAN PECZENIAK

Ur. 21 VI 1950 r. w Koźlu

ANDRZEJ MIKOŁAJEW

Ur. 15 IV 1943 r. w Krakowie

- W SB w latach 1972-1990: 1983-1988 zastępca Komendanta Miejskiego MO/Szefa RUSW ds. SB w Kędzierzynie-Koźlu 1988-1989 Naczelnik Wydziału III WUSW w Opolu 1989-1990 Naczelnik Wydziału Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa WUSW w Opolu

- W SB w latach 1965-1990: 1975-1976 zastępca Naczelnika Wydziału III KW MO w Opolu 1978-1979 Naczelnik Wydziału III KW MO w Opolu 1979-1989 Naczelnik Wydziału IIIA (od 1981 Wydziału V) KW MO w Opolu 1989-1990 Naczelnik Wydziału Ochrony Gospodarki WUSW w Opolu

Jest jednym z wyróżniających się grupy terenowej Wydziału III na odcinku dobrej pracy z tajnymi współpracownikami, których posiada na kontakcie 14-tu...

Dzięki właściwej pracy operacyjnej kierowanego przez opiniowanego Wydziału niejednokrotnie udało się na naszym terenie zapobiec niepotrzebnym strajkom i wystąpieniom sił ekstremalnych.

TECZKA PRAC
TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.

DEKLARACJA RADY JEDNOŚCI NARODOWEJ
Rada Jedności Narodowej na ostatnim swym posiedzeniu uchwaliła poniższą deklarację:
O CO WALCZY NARÓD POLSKI

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

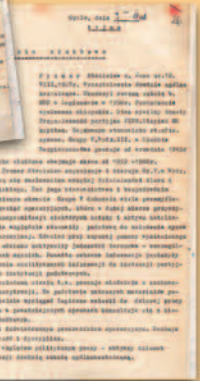
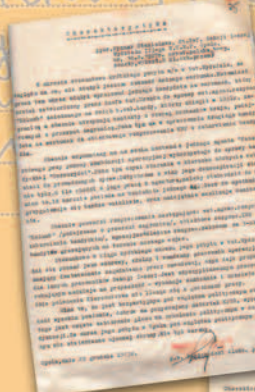
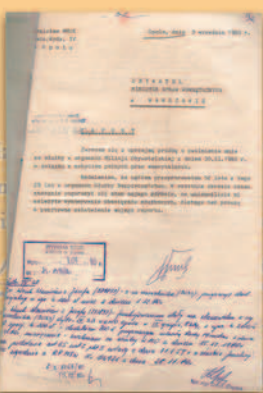
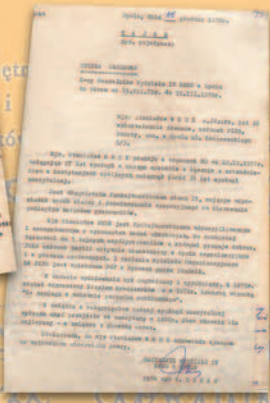
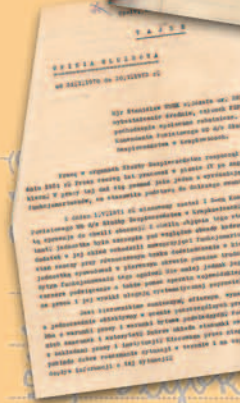
1. Ocena polityczna

(Wyrobienie i orientacja polityczna, stosunek do demokracji ludowej i jej rządu, stosunek do nacjonalizmu, aktywność w życiu politycznym, pewność polityczna):

STANISŁAW WNUK

Ur. 28 X 1932 r. w Rudnikach, pow. Zawiercie

- W UB/SB w latach 1951-1980:
- 1971-1973 zastępca Komendanta Powiatowego MO ds. SB w Krapkowicach
- 1973-1980 zastępca Naczelnika Wydziału IV SB w Opolu

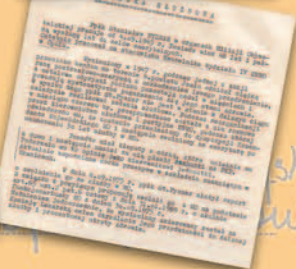
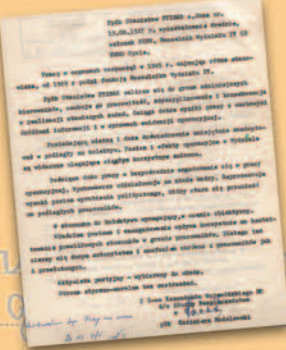
STANISŁAW PYZNAK

Ur. 19 VIII 1927 r. w Osobnicy, pow. Jasło

- W UB/SB w latach 1945-1975:
- 1963-1969 zastępca Naczelnika Wydziału IV SB KW MO w Opolu
- 1969-1975 Naczelnik Wydziału IV SB KW MO w Opolu

...pod względem politycznym
stoi na dość wysokim poziomie,
dobrze na przyswojony materiał
KPZR, wyrazem tego jest częste
zabieranie głosu na szkoleniu
politycznym w czasie dyskusji.

życiu prywatnym trochę sybar...
utyszymuje z dość szarym...
ników MBP.

ZABRANIA SIĘ... bez zgody Archiwum.

TECZKA PRAC
TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOSTKI NARODOWEJ

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Departament
SB
AKTA OSOBOWE

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

Do wybrakowania
11/39
288
Pc "PIOTR"

ARCHIWUM
nr T-36470

Pomierny Jan

Strózik J

JAN POMIERNY

JÓZEF STRÓZIK

Ur. 25 II 1925 r. w Starym Olkuszu, pow. Olkusz

Ur. 31 X 1927 r. w Walencyźnie, pow. Wieluń

W UB/SB w latach 1946-1964:

- 1951-1952 zastępca Szefa PUBP w Nysie
- 1952-1953 zastępca Szefa i jednocześnie p.o. szefa PUBP w Namysłowie
- 1953-1955 Naczelnik Wydziału XI WUBP/WUds.BP w Opolu (zwalczanie Kościoła i związków wyznaniowych)
- 1955-1956 Naczelnik Wydziału VI WUds.BP w Opolu (zwalczanie Kościoła i związków wyznaniowych)
- 1957-1961 Naczelnik Wydziału III SB w Opolu
- 1961-1964 Naczelnik Wydziału IV SB w Opolu

W UB/SB w latach 1950-1981:

- 1956-1969 zastępca Naczelnika Wydziału Śledczego KW MO w Opolu
- 1969-1981 Naczelnik Wydziału Śledczego KW MO w Opolu

W kursie śledczym wyróżniony jako bardzo dobry aktywista i prymus kursu śledczego.

Jest oddanym synem klasy robotniczej i jej Partii. // W pracy swej bije się o zdobycie cennej agentury z którą na swym kontakcie pracuje systematycznie.

TECZKA PRAC
TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.

Departament

SB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

1. Ocena polityczna

lityczna, stosunek do demokracji ludowej i jej rządu, stosunek do nacjonalizmu, aktywność w życiu poli-

JERZY ZARĘBSKI

Ur. 19 IV 1938 r. w Lipnie, woj. bydgoskie

W SB w latach 1963-1985:

1980-1985 Naczelnik Wydziału III SB KW MO w Opolu

W okresie poprzedzającym wprowadzenie stanu wojennego jak i w czasie jego trwania właściwie kierunkowywał pracę podległego mu kolektywu w zakresie ochrony środowisk młodzieżowych i inteligentnych na Opolszczyźnie. Wiele wysiłku włożył w rozpracowanie wrogich, często działających w „podziemiu” grup reakcyjnych.

Formularz personalny Jerzy Zarębski

Wzrostek Personalny Jerzy Zarębski

Wzrostek Personalny Jerzy Zarębski

Wzrostek Personalny Jerzy Zarębski

Wzrostek Personalny Jerzy Zarębski

WŁADYSŁAW SIEMEK

Ur. 23 XII 1921 r. w Maslachowicach, pow. Chorzów

W UB/SB w latach 1945-1978:

1961-1975 zastępca Komendanta Powiatowego MO ds. SB w Koźlu

1975-1978 zastępca Naczelnika Wydziału III SB KW MO w Opolu

Opis do 0572
Do
Naczelnika Wydziału III SB KW MO w Opolu
Opis do 0572

Wzrostek Personalny Władysław Siemek

ZABRANIA SIĘ kopiować, wyciągać i rozpisywać, bez zgody Archiwum.

TECZKA PRAC
TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

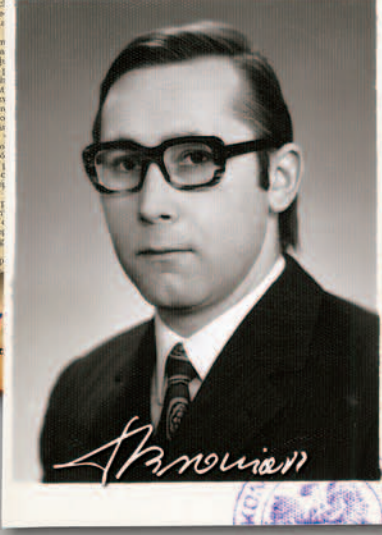
RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.

SB
AKTA OSOBOWE

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

Do wybrakowania 11/39 288
Pc "PIOTR"

ARCHIWUM
NR T-36470

KAZIMIERZ KRAUS

JAN BRONIARZ

Ur. 1 IV 1951 r. w Paczkowie

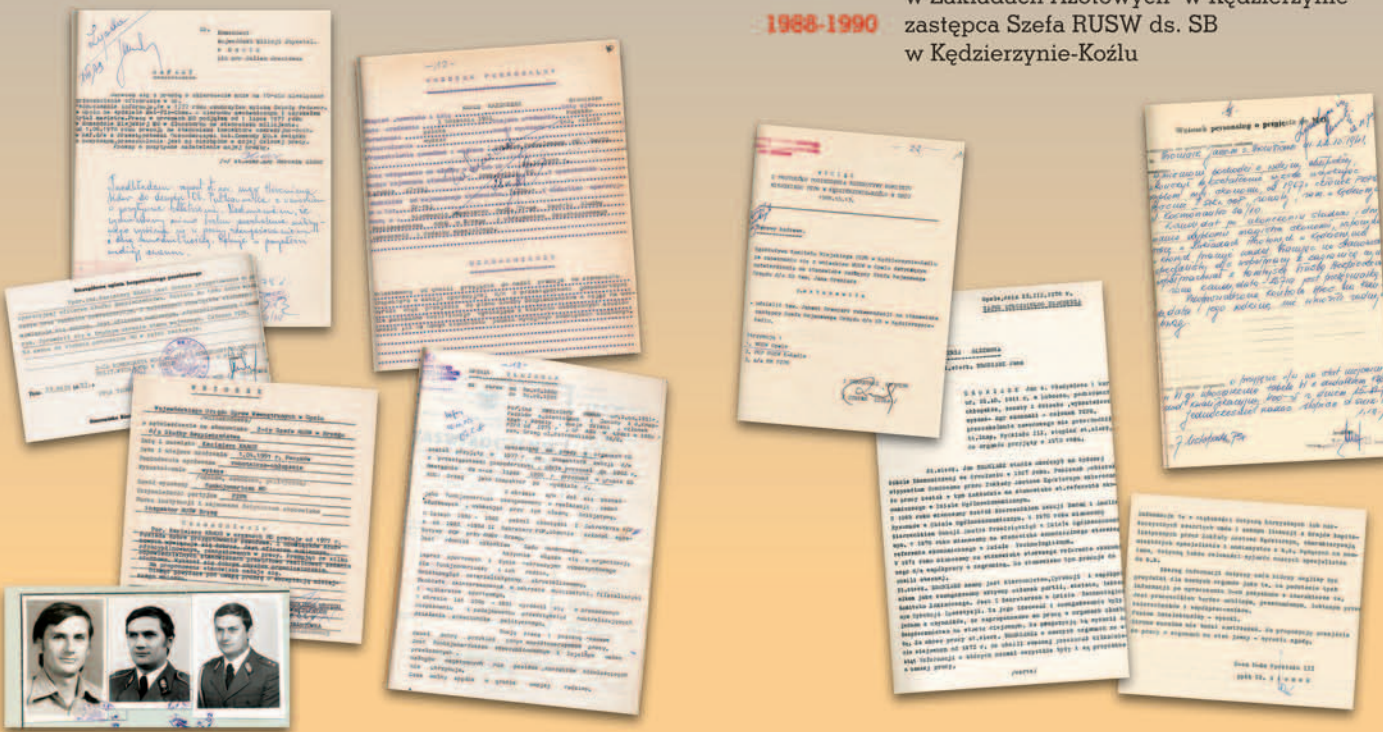
Ur. 22 X 1941 r. w Lubczu, pow. Rawa Mazowiecka

W SB w latach 1982-1990:

1985-1990 zastępca Szefa RUSW ds. SB w Brzegu

W SB w latach 1973-1990:

1973-1976 na etacie niejawnym w SB, pracuje w Zakładach Azotowych w Kędzierzynie
1988-1990 zastępca Szefa RUSW ds. SB w Kędzierzynie-Koźlu

TECZKA PRAC TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA 1944 R.
DEKLARACJA RADY JEDNOŚCI NARODOWEJ
O CO WALCZY NARÓD POLSKI

SB

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

1. Ocena polityczna

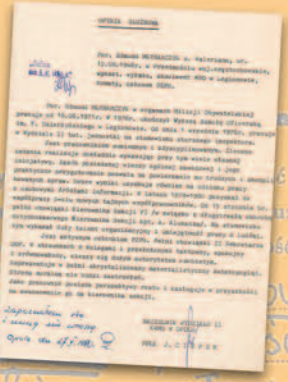
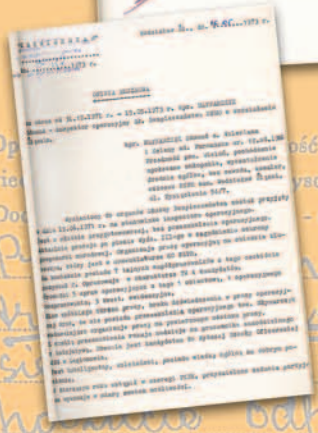
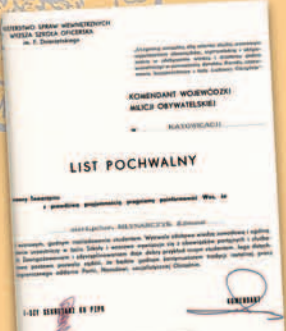
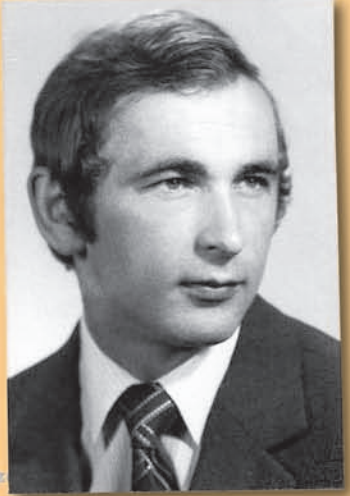
polityczna, stosunek do demokracji ludowej i jej rządu, stosunek do nacjonalizmu, aktywność w życiu poli-

EDMUND MŁYNARCZYK

Ur. 12 VIII 1946 r. w Przedmościu, pow. Wieluń

W SB w latach 1971-1990:
1983-1990 zastępca Szefa RUSW ds. SB w Nysie

Pracuje po pionie Wydziału II-go w zagadnieniach: uciekinierzy, Seniorzy, Dyplomaci, Rezerwiści, Repatrianci.

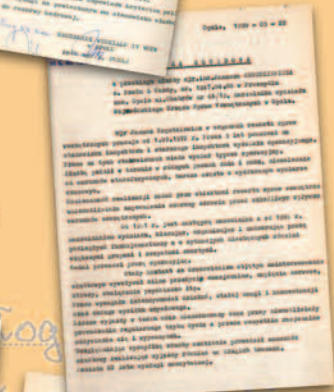
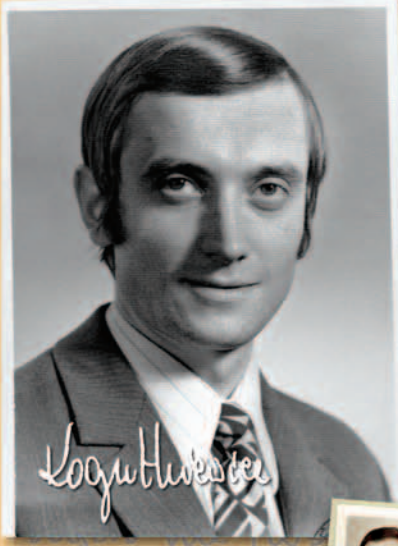

JANUSZ KOGUTKIEWICZ

Ur. 8 IV 1947 r. w Przemyślu

W SB w latach 1972-1990:
1981-1985 zastępca Naczelnika Wydziału IV KW MO/WUSW w Opolu
1985-1989 Naczelnik Wydziału IV WUSW w Opolu
1989-1990 Naczelnik Wydziału Studiów i Analiz WUSW w Opolu

Służbę pełnił w terenie w różnych porach dnia i roku, niezależnie od warunków atmosferycznych, bardzo często o wydłużonym wymiarze czasowym.

TECZKA PRAC
TAJNEGO WSPÓLPRACOWNIK

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WARSZAWA

SB
AKTA OSOBOWE

TWARZE OPOLSKIEJ BEZPIEKI

Nr.:

ARCHIWUM
NR T-36470

IPN Wr 038

IPN Wr 059/4731

WUM
8479

REALIZATORZY WYSTAWY

UB/SB

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej
Instytutu Pamięi Narodowej
we Wrocławiu

Scenariusz i koncepcja wystawy:
Wojciech Trębacz

Współpraca:
Stanisław A. Bogaczewicz
Sylwia Krzyżanowska
Paweł Piotrowski
Krzysztof Szwagrzyk

Opracowanie tekstów i biografii:
Stanisław A. Bogaczewicz
Paweł Piotrowski
Krzysztof Szwagrzyk
Wojciech Trębacz

Współpraca
Tomasz Przedpełski
Biuro Wystaw Historycznych

Projekty graficzne
Teresa Lis

W cytatach z dokumentów zachowano pisownię,
składnię i interpunkcję oryginałów z wyjątkiem
dokumentów, w których użyto maszyny do pisania
bez polskich znaków.

Daniel Kubajewski, Tadeusz Radoszewski, Jan Onacik, Włodzimierz Kaliszczuk, Stanisław Żydzik, Bonifacy Jedynak, Henryk Trzciński, Feliks Rogala, Witold Kaszkur, Salomon Morel, Antoni Bendek, Leon Brandel, Jan Orzeszyna, Benedykt Cader, Stanisław Olejnik, Franciszek Piątkowski, Czesław Plechnik, Józef Grotte, Józef Adamczyk, Stanisław Stańczuk, Julian Urantówka, Kazimierz Modelewski, Ludwik Skowronek, Benedykt Drobot, Tadeusz Nowosielski, Henryk Zaskiewicz, Kazimierz Dunaj, Ludwik Strus, Gerard Mischke, Jan Pastuch, Jan Peczeniuk, Andrzej Mikołajew, Stanisław Wnuk, Stanisław Pyznar, Jan Pomierny, Józef Strózik, Jerzy Zarębski, Władysław Siemek, Kazimierz Kraus, Jan Broniarz, Edmund Młynarczyk, Janusz Kogutkiewicz